

Generalforsamling for ISAAC Norge 24.04.17, kl. 18.00, Sundvolden Hotell

SAKSLISTE

1. Konstituering

- a. valg av ordstyrer
- b. valg av referent
- c. valg av tellekorps
- d. valg av protokollunderskrivere

2. Årsmelding 2016

3. Regnskap 2016

4. Handlingsplanen 2017/2018

5. Budsjett 2017/2018

6. Honorar styreleder

7. Valg

- a. styret
- b. medlemmer til bliss-gruppen
- c. representanter til Council ISAAC International
- d. valgkomite

Regnskap blir presentert på generalforsamlingen.

Styret, ISAAC Norge

ÅRSMELDING FOR ISAAC NORGE 2016

Styret i perioden april 2016 - april 2017

Hanne Pauline Jensen	Leder
Jon Eirik Næsheim	Kasserer
Hilde Aven Lillehaug	Styremedlem
Anne Ekerbakk	Styremedlem
Odd Helge Winje	Styremedlem
Bente Johansen	Styremedlem
Ina Lill Sandmo	Styremedlem
Marianne Vinje	1. Varamedlem
Randi Gunnerud	2. Varamedlem

Valgkomite: Liv Dæhlen og Sabine Gehring

Representanter til internasjonalt representantskap, Council

Hanne Almås	2014 - 2016
Hanne Jensen	2015 - 2017

Styrets aktivitet

Det har vært 7 styremøter i 2016; 4 videomøter og 3 fysiske møter, blant annet et todagers helgemøte i september med tid til drøfting av strategi og konkretisering av handlingsplanen. Styret har hatt de fysiske styremøtene på Rikshospitalet og Statped's lokaler på Storo.

Det nordiske fellesskapet i ISAAC ble blant annet ivaretatt ved ISAAC Norges deltakelse på konferanser i Sverige og Danmark. Jon Eirik Næsheim deltok på den danske ISAAC konferansen i mars 2016. Bente Johansen deltok på Vestsvenske Kommunikasjonskarnevalet i Göteborg i juni 2016. I tillegg møttes svenske, danske og norske medlemmer på den internasjonale konferansen i Toronto i august.

Likestilling, arbeidsmiljø og ytre miljø

Foreningen har ingen ansatte. Styret har bestått av 5 kvinner og 2 menn. Leder er kvinne. Foreningen forurenses ikke det ytre miljø i vesentlig grad.

Dialog

Dialog kom ut med to nummer i 2016 (2/2016 utsatt til over nyttår 2017), 28 sider i fullt fargetrykk. Vi har 236 abonnenter og 50 abonnerer på Dialog uten å være medlemmer i ISAAC. Restopplaget deles ut på konferanser og arrangement hvor vi har mulighet til å informere om ISAAC. *Sats og Trykk Verdal* står for trykking av bladet. Arbeid med annonseinntekter er et område for videre arbeid i redaksjonsgruppen og styret.

Redaksjonsgruppen har vært aktiv i 2016. Den består av representanter for nord-, midt-, vest- og sør/østlandet; Kirsti Rystad, Jenny Hysing, Tone Mjøen og Marit Notvik Berg, redaktør. Redaksjonsgruppen har hatt ett fysisk arbeidsmøte over to halve dager, ett skype/telefonmøte og ellers arbeidet via e-post og facebook-gruppe, og bruk av dropbox til planlegging av bladet. Det er nå overskudd av stoff slik at det blir lettere å få ut bladet innen fristen i mai og november. Det planlegges digital tilgang fra ny nettside fra våren 2017, og opphør av papir-trykt blad. Bladet blir tilgjengelig i pdf format og kan skrives ut i hefteform ved behov.

Profilering og brukerarbeid

Styret inviterte til møte med IMDI (Integrerings- og mangfoldighetsdepartementet) 31. mars for å informere om Isaac og drøfte hvordan bruk av symboler/bildestøtte kan være nyttig i introduksjonsprogrammet for nyankomne flytninger. Vi møtte i tillegg til IMDI, representanter fra Udir og VOX.

5.-6. november arrangerte vi seminar for foreldre til ASK-brukere. Det møtte 27 foreldre. Seminaret inneholdt presentasjoner fra ulike innledere, både foreldre og fagpersoner, samtaler og diskusjoner. Det ble dannet egen foreldrenetterterksgruppe, med en arbeidsgruppe som består av Lise Udsklit, Nina Angelssen-Storvik og Marianne Vinje Tantillo. Gruppen ønsker å arbeide med rettigheter og muligheter for ASK-brukere og familiene. Les mer om seminaret i Dialog 1/2016. Dette er et viktig engasjement og en styrke for arbeidet i Isaac.

Stipend til fremme av ASK ble i 2016 delt ut til Guri Hauge Andresen og Oddbjørg Husaas Gartneriet barnehage, Trondheim. De fikk midler til å utvikle og gjennomføre kurs og opplæring i hvordan ASK-startpakken deres kan brukes.

Isaac ble invitert til representasjon som brukerorganisasjon i faglige samarbeidsråd for sammensatte lærevansker i Statped for perioden 1.1.2017 – 31.12.2018. Isaac sin representant er Jon Eirik Næsheim, med Bente Johansen som vara.

Det er gjennomført en del likemannsarbeid både per email, på facebook, og i form av møter. I tillegg har styret gjennomført generell rådgivning både til foreldre til ASK-brukere, til studenter og fagpersoner. Dette gjelder generell informasjon om ASK, eller spesifikke spørsmål om litteratur eller kontaktformidling.

Det er gjennom 2016 arbeidet med profileringsmateriell og gjort oppdateringer av brosjyrer og flyers.

ISAAC Norges Nasjonale dagskonferanse 2016

Dagskonferansen ble arrangert 28. april 2016 på UiO, Rikshospitalet med tema: Kommunikativ tilgjengelighet og bruk av bildestøtte. Hovedforeleser var Ingrid Mattesson Müller, DART – kommunikasjons- og dataressurscenter, Göteborg. I tillegg innlegg fra flere i praksisfeltet her hjemme. Ca. 90 deltakere og god tilbakemelding. Generalforsamlingen med avholdt i etterkant.

Internasjonal konferanse, Toronto

Isaac internasjonale konferanse ble arrangert 6.-13. August, Toronto i Canada. Den norske gruppen var på 14 personer. Særlig gledelig var det at Stephen von Tetzchner ble tildelt æresbevisningen The ISAAC Fellowship Award.

Council, generalforsamlingen ble arrangert med dagsmøte 7. august. Fra Norge møtte leder Hanne Pauline Jensen og Hanne Almås. De sakene som behandles i council er førende retningslinjene for hvordan det skal prioriteres og arbeides de neste årene. Følgende land var representert på årets møte: Canada, Danmark, Sverige, Sør-Afrika, USA, Australia, Polen, Italia, Brasil, Israel, Taiwan, Norge og Nederland med Flenders. Norge er nå det tredje største chapter.

Facebook

ISAAC Norge bruker Facebook som en aktiv informasjonskanal, spesielt for nyheter og for informasjon som er mer ferskvare. Dette har blitt en viktig informasjonskanal for ISAAC Norge. Styret er administratorer for siden.

Internett-siden

Styret har i 2016 arbeidet med ny nettside, med enklere oppbygging og organisering slik at det skal være lettere å finne frem. Firmaet w3Spor fikk oppdraget og nettsiden var planlagt publisert i desember, men ble publisert noe forsinket i mars 2017.

Rettighetsarbeidet i ISAAC 2016

Veileder for opplæring av elever med behov for alternativ og supplerende kommunikasjon i grunnopplæringen og opplæring for voksne ble fullført og publisert juni 2016. ISAAC var representert i referansegruppen. Sammen med Bente Johansen har Liv Dæhlen, Marianne Vinje, Marit Notvik Berg og Signhild Skogdal vært arbeidskomite og kommet med innspill.

ISAAC deltok på Utdanningsdirektoratets frokostseminar om identitetsbasert mobbing og arbeid med inkludering 14. Mars, og på workshop 14. april om barnehagepolitikken og likeverdige tilbud til alle barn i et inkluderende fellesskap. Tema for gruppediskusjonene denne gangen var Førskole (0-6), overganger, PP-tjenesten.

Isaac har sendt et innspill til kommunal og moderniseringsdepartementet i forbindelse med en varslet lovendring som innebærer at alle nye digitale læremidler og løsninger i skolen må tilpasses elever med ekstra utfordringer fra 2018. Fra 2021 vil det også gjelde gamle digitale læremidler og løsninger som brukes i skolen.

Rettighetsgruppa med Tone Ragnhild Mjøen, Jenny Hysing og Sylvi Storvik har vært aktive fra slutten av 2016 og jobbet med hørings svar på vegne av ISAAC, med høringsfrister i starten av 2017.

Extrastiftelsen

ISAAC er godkjent søkerorganisasjon til Extrastiftelsen. Ina Lill Sandmo har vært styrets kontaktperson. Vi var også representert på informasjonsmøtet i mai der nye søknadsregler ble gjennomgått. I 2016 ble det sendt inn to søknader, som begge fikk tildelt midler. *Bedre liv med Bliss* og *symbolverksted.no*, som det nå er skrevet prosjektavtaler med. Styret er i kontakt med flere mulige samarbeidsprosjekter mot Extrastiftelsen.

Saker under arbeid og planlegging

- Nasjonal konferanse 24. - 26. april 2017
- Nordisk master med ASK-moduler
- Brukerarbeid og samarbeid med andre brukerorganisasjoner

Økonomi

ISAAC er definert som lotteriverdig organisasjon og rapporterer til Lotteri- og stiftelsestilsynet. Økonomien i ISAAC Norge er god. Årsregnskapet for 2016 viser et underskudd på kr 448 664. Det budsjetteres med underskudd året det ikke er nasjonal konferanse. Ved inngangen til 2017 hadde ISAAC Norge en egenkapital på kr 434 611.

Regnskapsfører er Pål Wensberg og regnskapet er ført i tråd med gjeldende regler. Jon Eirik Næsheim har vært kasserer for ISAAC Norge. Årsregnskapet er sendt til revisor hos Pricewaterhouse Coopers.

Styret Isaac Norge

Hanne Pauline Jensen

Ina Lill Sandmo

Odd Helge Winje

Anne Ekerbakk

Jon Eirik Næsheim

Hilde Aven Lillehaug

Bente Johansen

Årsmelding 2016 Blissgruppen

1. Mandat

Blissgruppen i ISAAC er en del av ISAAC Norge. Gruppen har som mål å gjøre symbolspråket bliss bedre tilgjengelig for bliss-brukere, være pådrivere for utvikling av bliss-kompetanse, og skal i henhold til mandatet arrangere bliss-treff for brukere og fagpersoner, være pådrivere for utviklings av læremidler, samle og spre informasjon om læremidler som finnes og delta i utviklingen av bliss-symboler nasjonalt og internasjonalt.

2. Medlemmer

Bliss-styret har siden årsmøtet 2016 bestått av følgende medlemmer:

Leder (valgt for 2 år i 2015): Kristine Stadskleiv, psykolog ved Oslo Universitetssykehus
Styremedlem (valgt for 2 år i 2015): Lisbeth Seeland, spesialpedagog ved Oslo Universitetssykehus
Styremedlem (valgt for 2 år i 2016): Siri Paulshus, spesialpedagog ved Grefsen skole
Varamedlem (valgt for 1 år i 2016): Torhild Kausrud, spesialpedagog (tidligere Statped)

Styret har stor glede og nytte av å samarbeide med en ressursgruppe «Bliss seniorene» som har mye kompetanse på og erfaring med bliss. Denne gruppen består av:

Torhild Kausrud (også medlem i bliss-gruppen)
Kerstin Hellberg
Laila Johansen
Lisbeth Kristiansen

Til styremøtene innkalles hele styret, inkludert varamedlem, samt hele ressursgruppen.

3. Aktiviteter i 2016

Det har vært avholdt seks styremøter i 2016: 02.02.16, 08.03.16, 15.06.16, 24.08.16, 21.09.10 og 17.10.16. Det var også planlagt et styremøte den 12.12.16, men dette måtte avlyses på grunn av sykdom.

Styret som ble valgt på årsmøtet i 2016 har arbeidet med følgende saker:

- Oppdatert handlingsplanen for Blissarbeidet, som har varighet 2015–2017
- Søkt prosjektmidler fra Extrastiftelsen til prosjektet «Bedre liv med Bliss» (innvilget i desember 2016). Prosjektet har et todelt formål; utarbeide startmaterieill for Bliss og lage en intervensjonsstudie der dette materiellet tas i bruk.
- Deltatt i BCI's internasjonale arbeid for å videreutvikle symbolsystemet
- Samarbeidet med Lone Karin Brochmann fra Orienteringsforbundet om utvikling av blisstavler til bruk i orientering med funksjonshemmede
- Arrangert Blisskurs for brukere, pårørende, fagfolk og forhandlere

- Planlagt samling for tidligere blissbrukere, med temaet «drømmejobben». Dette ble det invitert til både 23.04.16 og 29.09.16, men grunnet bare to påmeldte måtte opplegget avlyses. (I stedet deltok og foreleste disse to på Blisskurset i oktober 2016.)

Følgende aktiviteter har vært gjennomført:

- Fredag 15. januar: Blisskurs for forhandlere (Abilia, Tobii, MeToo og Cognita deltok)
- Mandag 8. februar: Blisskurs – oppfølgingskurs for tidligere kursdeltakere
- 1. -5. august: Lisbeth Seeland, Torhild Kausrud, Kerstin Hellberg og Laila Johansen deltok på Internasjonalt Blisstreff/panelmeeting i regi av BCI, i forkant av ISAAC's internasjonale konferanse i Toronto
- Mandag 12. september: Forelesning om ASK (inkludert Bliss) for Sykehuskolen, OUS
- Mandag 17. og tirsdag 18. oktober: Nybegynner- og oppfriskningskurs i bliss.
- Mandag 21. november: Samarbeidsmøte med Jenny Hysing og Anne-Merete Kleppenes fra ASK-nettverket i Statped.

4. Internasjonalt samarbeid

Lisbeth Seeland er styrets representant i BCI Board (Bliss Communication International, styret). Kerstin Hellberg fra «Bliss seniorene» er medlem i Blissymbolics Development Secretariat (BDS) i BCI som legger til rette for symbolutviklingen på de årlige panelmøtene. Torhild Kausrud og Laila Johansen deltar på de årlige panelmøtene, oversetter de nye symbolene til norsk når de er godkjent og oppdaterer den norske ordlisten. Dette er grunnlaget for den norske delen av BlissOnline.

5. Handlingsplan for 2017

Handlingsplanen for 2017 inneholder følgende planlagte aktiviteter:

- Januar 2017: Ferdigstille materiell til Orienteringsforbundet
- Februar-mars 2017: Planlegge oppstart av prosjektet bedre liv med Bliss (REK-søknad, forankring OUS, Informasjonsmateriell om prosjektet)
- 7. februar 2017: Forelese om bliss for psykologer som spesialiserer seg i habilitering
- 15. februar 2017: Informasjon om bliss og prosjektet «Bedre liv med Bliss» til Seksjon for nevrohabilitering - OUS
- 1. mars 2017: Orienter Statped om bliss på Statped's ASK-workshop
- Mars 2017: Samling med forhandlere om utvikling av startmateriell
- April 2017: Poster om «Bedre liv med Bliss» på ISAAC konferansen
- Vår 2017: Blisskurs; oppfølgingsdag etter kurset i oktober 2016
- Sommer 2017: Oppstartssamling i prosjektet «Bedre liv med Bliss»
- Høst 2017: 2. samling i «Bedre liv med Bliss»-prosjektet
- Høst 2017: Nybegynner- og oppfriskningskurs i Bliss
- Oktober 2017: Delta på panelmøte i Åbo

Kristine Stadskleiv, leder

MÅL FOR ARBEIDET:

- ISAAC Norge skal arbeide for at alle mennesker med behov for alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK) skal få bruke sine kommunikasjonsformer i alle situasjoner.
- ISAAC Norge skal arbeide for økt kommunikativ tilgjengelighet i offentlige virksomheter, slik at mennesker med kommunikative funksjonsnedsettelse får oppfylt retten sin til informasjon, kommunikasjon og medvirkning.
- ISAAC Norge skal fremme faglig utvikling innen ASK.
- ISAAC Norge skal drive opplysningsvirksomhet om ISAAC som organisasjon og ASK.

BRUKERE	SYSTEM NIVÅ	FAGLIG	OPPLYSNING
<p>Arbeide for at nærpersoner får tilbud om opplæring i ASK.</p> <p>Legge til rette for at brukere og pårørende kan delta på dagskonferanse/ nasjonal konferanse som arrangeres annet hvert år.</p> <p>Lage møtepunkter og videreutvikle nettverk for de som bruker ASK og for pårørende til ASK-brukere.</p>	<p>Informasjon om ASK og ISAAC til offentlige virksomheter for å minne om og øke kunnskapen om ASK på systemnivå.</p> <p>Delta i aktuelle fora på nett, konferanser og samfunnsdebatter.</p> <p>Rettighetsarbeid opp mot lovgivere og tjenesteytende institusjoner kommunalt, fylkeskommunalt og statlig.</p>	<p>Arbeide for at det utvikles læringsressurser til personer som bruker ASK.</p> <p>Arbeide for at det opprettes masterutdanning innen ASK og at ASK inngår i fagplaner for alle pedagogiske, helse- og sosialfaglige utdanninger.</p> <p>Følge opp prosjekter som administreres av ISAAC Norge.</p> <p>Avholde dagskonferanse i forbindelse med generalforsamling i 2018.</p> <p>Forberede og avholde 3 dagers nasjonal konferanse i 2019.</p>	<p>Arbeide for å øke informasjon om ASK og ISAAC.</p> <p>Arbeide for at medlemstallet øker og få flere personer som bruker ASK med i ISAAC.</p> <p>Fornye og oppdatere informasjonsmateriell. Holde nettsiden oppdatert. Ha en aktiv facebookside.</p> <p>Gi ut Dialog 2 ganger årlig.</p> <p>Sende ut informasjonsmateriell til utdanningsinstitusjoner.</p> <p>Være synlig tilstede med stand i aktuelle fora.</p>

Budsjett 2017 / 2018

Poster		2017	2018
Inntekter			
3001	Medlemskap overført fra medl.reg.	127 000	127 000
3000	Medlemskap		
3089	Annonser Dialog	3 000	3 000
3095	Abonnement Dialog	14 000	14 000
3100	Konferanser	500 000	45 000
3028	Varesalg	2 000	2 000
3999	diverse inntekter		
	prosjektadministrasjon	140 000	200 000
SUM INNTEKTER		786 000	391 000
Utgifter			
5320	Honorar leder	10 000	10 000
5330	Styrehonorar	6 000	6 000
6701	Honorar revisjon	25 000	25 000
6705	Honorar regnskap	40 000	40 000
6810	Kostnader data/internett	15 000	15 000
6950	Diverse, porto, kontor rekvisita	5 000	4 000
7131	Reiseutgifter til div. møter	5 000	7 000
7410	Medlemskap utgifter	-	1 000
7412	Styremøter	30 000	30 000
7413	Rettighetsgruppa	-	3 000
7414	Utdanningsgruppe	4 000	4 000
7416	Annen driftskostnad	4 000	4 000
7610	Stipend fremme ASK	20 000	20 000
7620	Stipend bruker konferanse	50 000	10 000
7704	Brukertreff	20 000	20 000
7705	Likemannsarbeid	2 000	2 000
7706	Blissgruppen	3 000	3 000
7708	Dagskonferanse	-	32 000
7709	Stor konferanse	310 000	
7710	Konferanseforberedelse	30 000	16 000
7711	Medlemsutgifter Isaac Int	70 000	70 000
7712	Konferanse andre land (styret)	10 000	40 000
7715	Utgifter Dialog	30 000	10 000
7717	Deltakelse, Isaac Council		40 000
7720	BCI	5 000	20 000

SUM UTGIFTER	694 000	432 000
Driftsresultat:		
Sum inntekter	786 000	391 000
Sum utgifter	-694 000	-432 000
Driftsresultat	92 000	-41 000

Honorar leder

Generalforsamlingen 2015 vedtok en prøveperiode med honorar til leder på kr 50 000,- per år. Prøveordningen var på to år og skal i følge vedtaket tas opp i 2017 for å se hvor stor sum det vil utgjøre i Isaac sitt regnskap. Ordningen har vært iverksatt i perioden som vedtatt. Dette medførte et ansettelsesforhold og ordinær skattelegging av honoraret. Som ideell organisasjon kan det deles ut honorar opp til kr. 4000,- uten at det skattlegges. Styret har evaluert ordningen og ut fra et økonomisk perspektiv finner styret det vanskelig å kunne fortsette ordningen. Styret foreslår at prøveordningen med honorar på kr. 50 000,- til leder ikke videreføres.

Valg

Valgkomiteens innstilling til valg.

a) Nytt styre Isaac Norge

Rolle	2017 / 2018	2018 /2019
Leder	Synnøve Flatebø Hoelseth (NY)	Synnøve Flatebø Hoelseth
styremedlem	Jon Eirik Næsheim (NY, gjenvalg)	Jon Eirik Næsheim
styremedlem	Odd Helge Vinje (NY, gjenvalg)	Odd Helge Vinje
styremedlem	Hilde Aven Lillehaug (NY, gjenvalg)	Hilde Aven Lillehaug
styremedlem	Ina Lill Sandmo	På valg
styremedlem	Anne Ekerbakke	På valg
styremedlem	Bente Johansen	På valg
varamedlem	Marianne Vinje	På valg
varamedlem	Nina Aksellsen-Storvik	På valg

b) Medlemmer i Bliss-gruppen

Rolle	2017 / 2018	2018 /2019
Leder	Kristine Stadskleiv (NY, gjenvalg)	Kristine Stadskleiv
medlem	Lisbeth Seeland (NY, gjenvalg)	Lisbeth Seeland
medlem	Torhild Kausrud (NY, gjenvalg)	Torhild Kausrud
medlem	Siri Paulshus	På valg

c) Representant Council, Isaac International

2017 / 2021
Signhild Skogdal

d) Valgkomite

2017	2018
Sabine Gehring	Hanne Almås
Liv Dæhlen	Liv Dæhlen